

VODIČ ZA POBOLJŠANJE DRUŠTVENO-KOMUNIKACIJSKIH VJEŠTINA UČENIKA UPOTREBOM HUMORA

ЕВРОПЕЙСКИ ЦЕНТЪР ЗА ИНОВАЦИИ
ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА

KLARA S.P.
LEARN TEACH MOTIVATE

O PROJEKTU

Projekat HUMOR u nastavi, Ugovor o grantu br. 2020-1-BG01-KA201-079161, je 24-mjesečno strateško partnerstvo koje čine:

- FONDATSIA EVROPEISKI CENTAR OBRAZ IOVANIA CENTRA ZA INOVANJE , Bugarska
- SMART IDEA Igor Razbornik sp Slovenija
- Turk Egitim-Sen Konya 2 Nolu Sube Baskanligi Turska
- JumpIN Hub - Associação para a Inovação e Empreendedorismo, Portugal
- JU OŠ "Stari Ilijaš", Ilijaš, Bosna i Hercegovina
- Svetovanje i pri poslovnim pričama, Klara sp Slovenija

Osnovni cilj ovog projekta je poboljšanje socio-emocionalne klime u nastavi jer je ugrožena niskom koncentracijom, lošom motivacijom i dosadom učenika. Razlozi ovog stanja su nedostatak sposobnosti i znanja mnogih nastavnika da motivišu učenike, nezanimljivi sadržaji i lekcije, staromodne nastavne metode i spore obrazovne reforme.

Svi materijali su dostupni za besplatno preuzimanje i korištenje putem web stranice projekta.

<https://humour.erasmus-projects.eu>

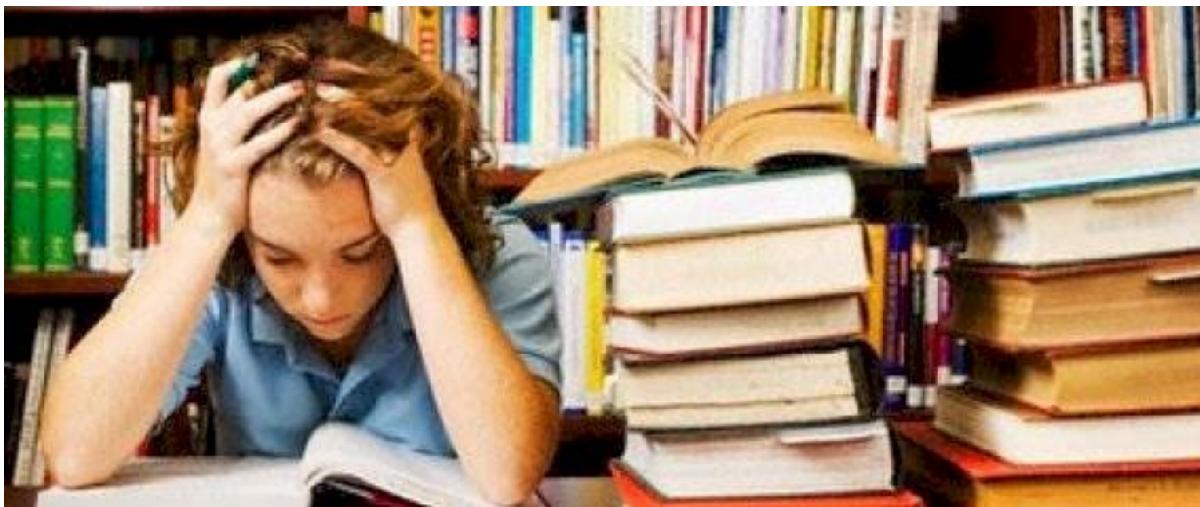

Sadržaj

KAKO PREPOZNATI ŠTA UZROKUJE DEMOTIVACIJU PRI UČENJU?	4
ŠTA IZAZAVA DEMOTIVACIJU U NASTAVI?	7
KAKO POBOLJŠATI PAŽNU I ZANIMANJE UČENIKA ZA ŠKOLSKE PREDMETE	11
KAKO PREPOZNATI PRVE ZNAKOVE DOSADE I KOJE STRATEGIJE SE MOGU KORISTITI DA BI ČASOVI BILI ZANIMLJIVIJI, A GRADIVO LAKŠE ZA UČENJE?	14
KAKO NASTAVNICI MOGU IZBJEĆI DOSADU UPOTREBOM HUMORA U NASTAVI?	17
KAKO DA SE NASTAVNICI I UČENICI PODJEDNAKO POTRUDE DA SE POSTIGNE BOLJI AKADEMSKI USPJEH?	19
KAKO SE HUMOR MOŽE KORISTITI U SVAKODNEVNOJ NASTAVI DA BI GRADIVO BILO ZANIMLJIVIJE ZA UČITI?	23
PRIMJERI NAJBOLJIH PRAKSI IZ “PRIRUČNIKA DOBRIH PRAKSI” I KAKO IH REALIZOVATI U NASTAVI	29

KAKO PREPOZNATI ŠTA UZROKUJE DEMOTIVACIJU PRI UČENJU?

izvor: <https://teachnews.gr/pyxologia-symvouleftikh/item/70-student-demotivation>

Problem motivacije u učenju nije uvijek lako definisati, iako nastavnici obično nemaju problema da ga prepoznaju. Nemotivisani učenik je onaj čiji je stav prema školi: "Baš me briga!"

Nemotivisani učenik je zapravo veoma motivisan kada je u pitanju školski zadatak - motivisan je da ga izbjegava. Više rada ulaže u izbjegavanje školskih izazova nego na njihovo rješavanje. Iako njegovi rezultati na testovima često pokazuju visok potencijal, njegov učinak u učionici ukazuje na nešto drugo. Kada dobije zadatak, nemotivisani učenik će slegnuti ramenima i požaliti se: "Zašto to moramo da radimo?" Odustaje na prvi znak izazova. Zadovoljan je time što samo prolazi.

Kada radite sa nemotivisanim učenikom, suočavate se sa dva izazova. Prvi je da promijeni svoje razmišljanje i da počne vjerovati da, ako se potrudi, može biti uspješan u školskim zadacima. Drugi je da shvatite šta ga motiviše -- da identifikujete okruženje, situacije i uslove na koje reaguje i koji se mogu iskoristiti za podsticanje njegovog interesovanja.

Motivacija je po definiciji vrlo slična interesu. Prema Cambridge Online Rječniku, motivacija se može opisati kao „razlog ili razlozi za djelovanje ili ponašanje na određeni način“. To je takođe „želja ili spremnost da se nešto učini“. Motivacija je entuzijazam osobe pri obavljanju određene aktivnosti.

Nema sumnje da postoje razni uticaji koji štetno utiču na motivaciju učenika. Nastavnici mogu lako da smisle razne događaje koji mogu imati demotivirajuće efekte na učenike, kao što su javno poniženje, obeshrabrujući rezultati testa ili čak sukobi sa vršnjacima. Realnost pokazuje da demotivacija nije nimalo rijetka u školama i da se povećava broj demotiviranih učenika. Dakle, u ovom radu ćemo vidjeti "tamnu stranu mjeseca" koja pokušava baciti svjetlo na neke "potencijalne motivacijske zamke i opasne zone", kako ih naziva Dornyei (2001).

Uopšteno govoreći, 'demotivisani' učenik je neko ko je nekada bio motivisan, ali je iz nekog razloga izgubio interesovanje. U istom kontekstu, možemo govoriti o „demotivima“, koji su negativni pandani „motiva“. Dok se može reći da motiv povećava sklonost radnji, demotiv je smanjuje. Međutim, nije potrebno na svaku vrstu negativnog utjecaja lijepiti oznaku 'demotivacija'.

Dornyei identificira tri negativna faktora koje ne bi označio kao primjere demotivacije:

- Privlačna alternativna radnja koja služi kao moćan faktor ometanja u učenju (npr. gledanje televizije umjesto da radi domaći).
- Postepeni gubitak interesa za dugotrajnu aktivnost koja je u toku.
- Iznenadna spoznaja da su ulaganja pri ostvarivanju cilja previsoka (npr. kada neko prepozna koliko je zahtjevno pohađati večernji kurs dok se radi tokom dana).

Prema Dornyeiu, ovi negativni faktori se razlikuju od onoga što bi se nazvalo 'demotivirajućim događajima', na tri značajna načina:

- Ova spomenuta ometanja ne demotivišu na isti način kao, recimo, javno poniženje, jer nemaju negativnu vrijednost: umjesto da smanjuju motivaciju, njihov ometajući efekat se sastoji u predstavljanju privlačnijih opcija.
- Postepeni gubitak interesa za neku aktivnost se također razlikuje od nekog demotivirajućeg događaja. Naprimjer ako govorimo u kontekstu neke utrke u kojoj trkač trči dobro, ali ne pobjeđuje u utrci jer postoji neko ko trči još bolje onda možemo reći da to odražava trkačev gubitak brzine uzrokovani na primjer, starenjem, a ne određenim incidentom u određenoj "utrci".
- Što se tiče iznenadne spoznaje da su ulaganja pri ostvarivanju cilja previsoka, ovo je rezultat unutrašnjeg procesa promišljanja, bez ikakvog specifičnog eksternog pokretača. Suprotno tome, ako je nešto pokrenulo prekid radnje (npr. nagovaranje uticajnog prijatelja), to bi bio slučaj demotivacije.

Prema Dornyeijevim razmatranjima, 'demotivacija' se odnosi na 'specifične sile koje smanjuju ili umanjuju motivacionu osnovu namjere ponašanja ili akcije koja je u toku'.

Nadalje, Dornyei pravi razliku između 'demotivacije' i 'amotivacije' (izraz koji koriste Deci i Ryan (1985)). Za njega, 'amotivacija' se odnosi na nedostatak motivacije uzrokovan spoznajom da 'nema svrhe...' ili 'to je izvan mog pojma...' Dakle, 'amotivacija' je neraskidivo povezana s općim očekivanjima ishoda koji se smatraju nerealnim, dok je 'demotivacija' povezana sa specifičnim vanjskim uzrocima. Naravno, neki demotivi mogu dovesti do amotivacije (npr. niz ružnih iskustava u učionici može uticati na samoefikasnost učenika), ali kod nekih drugih demotiva, čim prestane štetni vanjski utjecaj, drugi pozitivni motivi mogu ponovo izaći na površinu (npr. ako se ispostavi da neko ko je odvratio pojedinca da nešto uradi nije govorio istinu).

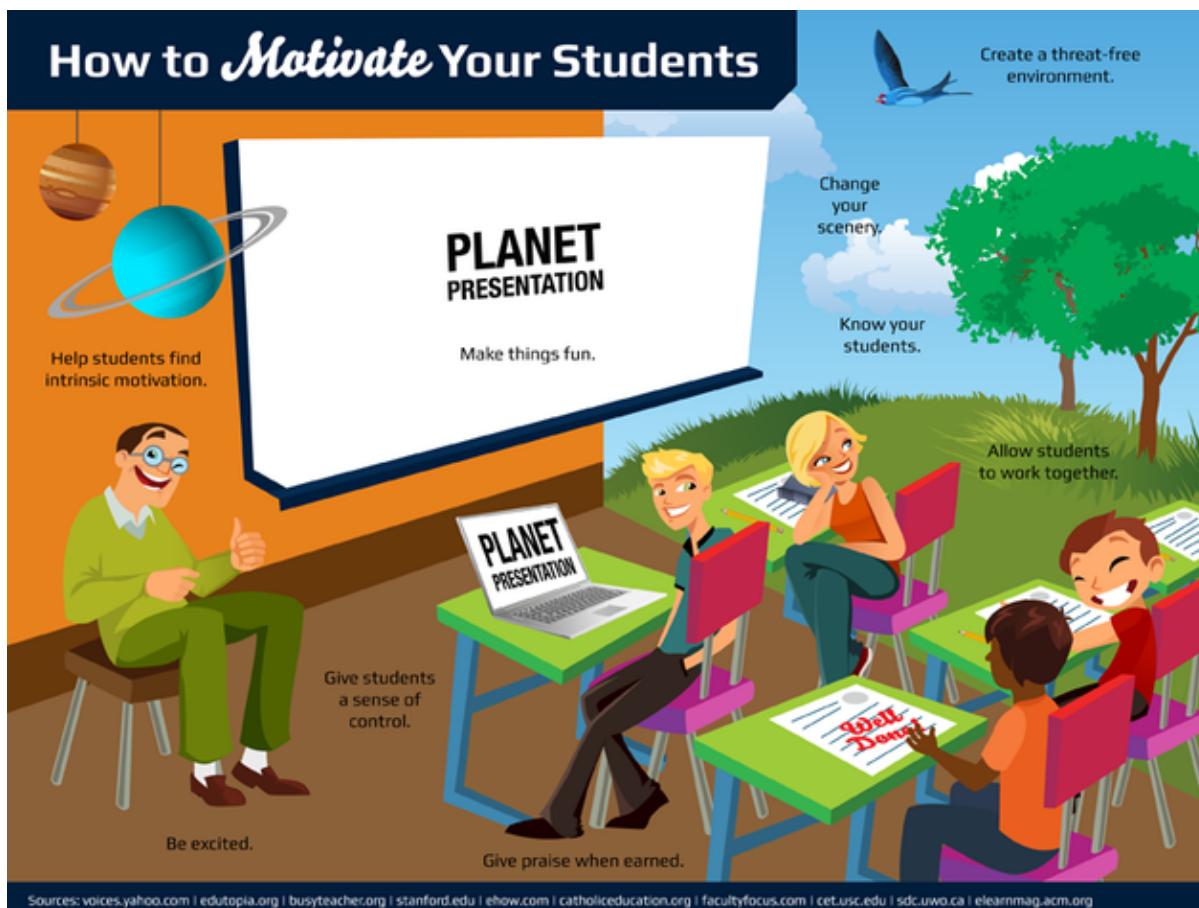
Očekivanja nastavnika i postignuća učenika

Iako svi demotivirajući faktori nisu povezani sa stavom i ponašanjem nastavnika prema učeniku, ne može se poreći da ipak ovo drugo (ponašanje nastavnika) utiče na motivaciju učenika. Očekivanja nastavnika o postignućima učenika su naročito bitna za povećanje demotivacije (ili smanjenje demotivacije). Istraživanja su pokazala da očekivanja nastavnika utječu na napredak učenika. Ova očekivanja pokreću različite događaje i ponašanja nastavnika koji zauzvrat utiču na učinak učenika. Pozitivno je što će ovi uticaji verovatno uticati na samopoimanje učenika, nivo želje za uspjehom, težnje za postignućem, ponašanje u učionici i interakciju sa nastavnikom (Dornyei, 2001: 176). Negativni aspekt ovoga je, međutim, što efekat Pigmaliona može smanjiti motivaciju učenika. Brophy (1985: 180) navodi osam konkretnih načina koja negativna djelovanja nastavnika mogu uticati na samoefikasnost učenika:

- Prerano odustajanje od učenika sa niskim očekivanjima
- Češto kritikovanje učenika zbog neuspjeha
- Rijetko hvaljenje učenika zbog uspjeha
- Neprikladno pohvaljivanje učenika
- Ne daju učenicima povratne informacije o radu
- Šalju učenike da sjede na kraju učionice
- Poklanjaju im manje pažnje ili rjeđe komuniciraju s njima
- Izražavaju manje topline prema njima ili manje interesovanja za njih kao pojedince.

ŠTA IZAZAVA DEMOTIVACIJU U NASTAVI?

izvor: <https://classroommanagement5.weebly.com/motivation.html>

Kada se govori o motivaciji učenika prilikom učestovanja u procesu učenja, postoji mnogo stvari koje mogu na to uticati. Može biti do samih učenika, vrste ili metode nastave, porijekla učenika, raspoloženja u učionici i lične sklonosti. Druge stvari koje utiču na motivaciju dolaze iz okoline, od drugih ljudi i okruženja. Zbog toga se izvori motivacije generalno mogu podijeliti u dvije grupe – faktore koji su unutrašnjeg ili eksternog porijekla. Obje grupe su važne i mogu igrati ključnu ulogu u spremnosti učenika da uče.

UNUTRAŠNJI FAKTORI KOJI UTIČU NA MOTIVACIJU UČENIKA

Zamišljenost (odsutnost na času): Ljudi se često zamisle, iako se čini kao da su prisutni, kad su zamišljeni, zapravo su odsutni. Zamišljenost je česta pojava i u učionici. Nastavnik treba da privuče pažnju učenika tako što će gradivo svog predmeta učiniti zanimljivijim.

Poteškoće u učenju i zdravstveni problemi: Demotivacija može biti uzrokovana zdravstvenim ili ličnim problemima. Ponekad se dešava da učenici nisu svjesni svog problema ili ga jednostavno zanemaruju, kao što je disleksija, zloupotreba nekih supstanci, depresija, itd. Osim što utiču na ličnu motivaciju, ovi problemi mogu uticati i na grupnu motivaciju.

Razočarenje: Obično se smatra da je učenje lak zadatak. Kada nađu na probleme, mnogi učenici će vjerovatno biti demotivisani da ulože dalje napore u svoje učenje. Štaviše, učenici često sumnjaju da li će trud koji ulažu poboljšati njihov učinak. To ih demotiviše da naporno rade. Priče da su neki časovi zahtjevniji također ih mogu demotivisati. Nedostatak interesovanja za rad se može pojaviti i zbog drugih obeshrabrujućih iskustava na sličnim predmetima s kojima se učenici nisu mogli izboriti. Drugi problem je vjerovanje da je inteligencija stalna što navodi učenike da smatraju da bez obzira koliko truda bude uloženo, rezultat će ostati isti.

Vrijednost nastavnog sadržaja predmeta: Prepoznavanje vrijednosti nastavnog sadržaja predmeta utiče na motivaciju i količinu rada koja se očekuje od učenika. Ukazivanje na značaj nastavnog gradiva u kontekstu učeničkih ciljeva, interesovanja i briga je veoma važno kako bi se zaokupilo i zadržalo njihovo interesovanje.

EKSTERNI FAKTORI KOJI UTIČU NA MOTIVACIJU UČENIKA

Loše izvođenje nastave: Ovaj eksterni faktor ima nekoliko aspekata. Prvo, nastavnik mora biti svjestan nivoa razumijevanja učenika. Drugo, dužina predavanja nastavnika ne bi trebala biti pretjerana jer može postati teška za pratiti. Ljudi općenito, a posebno učenici, češće slušaju kada su zainteresirani i mogu blokirati informacije koje im se ne sviđaju. Dosadno predavanje dovodi do manjka pažnje.

Pretjerano ocjenjivanje učenikovog znanja: Općenito se vjeruje da polaganje brojnih ispita i testova pomaže učenicima da postignu bolje rezultate na završnom ispitu. To, međutim, nije tačno. Često se desi da stalno ocjenjivanje dovede do gubitka interesa za učenje.

Nastavi plan i program: Kada su primorani da se nose sa teškim nastavnim planovima i programima, učenici će vjerovatno odustati umjesto da se više trude. Veoma je važno da je gradivo izazovno, ali na nivou koji je moguće postići. S druge strane, međutim, ako nastavni plan i program nije dovoljno izazovan ili je dosadan, to bi moglo obeshrabriti učenike.

Neprivlačne nagrade: Nedostatak pohvala može dovesti do ozbiljne demotivacije i razočaranja. Učenike treba pohvaliti za vrijeme i trud koji ulažu u svom učenju. Pohvala takođe treba da odgovara težini zadatka. Osim toga, bitno je da učenici budu svjesni kriterija koji razlikuju dobre od loših rezultata. Nepromjenjena primjena kriterija također može biti izvor motivacije.

Ometanje pažnje: Danas postoje brojne smetnje koje mogu ometati nivo motivacije i interesovanja učenika. Činjenice poput udobne stolice, dobrog osvjetljenja i boja zidova utiču na ukupni nivo interesovanja učenika. Pametni telefoni, digitalne igre, društvene mreže, itd., također prilično lako skreću pažnju učenika.

Maltretiranje: Iako se o tome ne govori često, ovo je jedan od najvećih problema sa kojima se učenici suočavaju. Bez obzira da li se radi lice u lice ili preko društvenih mreža, maltretiranje utiče na samopoštovanje učenika i vrlo je vjerovatno da će uticati na način na koji uče ili pristupaju procesu učenja.

Klima u učionici: Emocionalni, društveni, fizički, intelektualni i organizacioni faktori u okruženju takođe utiču na nivo motivacije učenika. Ako učenik okruženje doživljava kao ohrabrujuće, vjerovatno će biti motivisan da nastavi sa učenjem. Naprotiv, ako se učenik osjeća ugroženo ili bez podrške na nastavi, to može dovesti do manjka interesa za učenjem. Nastavnici mogu igrati ulogu moderatora u učionici i doprinijeti izgradnji mikroklima koja njeguje motivaciju.

PREPOZNAVANJE NEMOTIVISOVANOG UČENIKA

Nemotivisana djeca lako odustaju, uče minimalno i teško ih je podučavati. Ne žele da učestvuju u diskusijama u razredu, često im je dosadno, ne slušaju, ometaju druge, lako odustaju od zadatka, pričaju bez dozvole, kasne na čas, ometaju nastavu i često izostaju sa časova. Što su veći, veća je vjerovatnoća da će bježati sa nastave, uključiti se u izazovna antisocijalna ponašanja i veći je rizik da će napustiti školu.

Neki učenici koji su neaktivni ili im nedostaje motivacije uspiju sakriti poteškoće koje imaju u učenju ili problem sa uklapanjem u društvo.

Neaktivni učenici nisu nužno nemotivisani na svim časovima. Mogu biti neaktivni u jednom određenom razredu ili iz više predmeta. Na drugim časovima, oni su pažljivi i aktivni, posebno ako ih zanimaju teme, glavni cilj časa, ako imaju dobre materijale za rad ili ih podučavaju nastavnici koji im se sviđaju. U tim slučajevima, oni ustrajavaju na zadacima, uključeni su u rasprave u razredu i aktivni su članovi odjeljenja.

Nemotivisani učenik:

- Djeluje bezvoljno, tromo i emocionalno ravnodušan.
- Samo sjedi na mjestu i ne radi ništa kada ima posla.
- Ne brine zbog nedovršenog posla, ocjene i postignuća.
- Nije ga briga za časove, poznavanje predmeta, učenje, testove, kvizove.
- Radi samo kada nastavnik bdije nad njima govoreći im šta da rade ili ih tjera da rade.
- Treba ga često podsjećati da radi i da pamte zadatke.

- Ima nedefinisan izraz lica (Često izgleda tužno i nedirnuto).
- Ne postavlja pitanja, ne volontira niti učestvuje u aktivnostima.
- Ne uživa u školi.
- Dolazi u školu samo zbog druženja.
- Često izostaje zbog bolesti ili nečeg drugog.
- Bježi sa nastave.
- Ne uradi one zadatke koje je propustio.
- Ne ispoštuje kaznu.
- Ne zanima ga hoće li biti suspendovan ili izbačen iz škole.
- Neodgovoran je.
- Niti započinje niti završava zadatke.
- Ne učestvuje u radu u parovima ili grupama.
- Drugi rade za njega, ne zanima ga da odradi svoj dio.
- Ima stav „Nije me briga“ ili „Kako god“.
- Ne utiču na njega niti podstiču nagrade, ohrabrenja, pohvale itd.
- Ne brine o izgledu i o sebi.
- Kreće se u lošem društvu.

KAKO POBOLJŠATI PAŽNJU UČENIKA I NJIHOVO ZANIMANJE ZA ŠKOLSKE PREDMETE?

Da bismo znali kako poboljšati motivaciju učenika prema školi, važno je prije svega razumjeti kako nivoi motivacije funkcioniraju tokom nastave.

Koliko dugo traje pažnja učenika na času? Odgovor može zavisiti od uticaja različitih faktora kao što su motivacija, emocije, doba dana ili vrsta zadatka. Neophodno je produbiti naše razumijevanje ovog osnovnog psihološkog procesa i njegove upotrebe u učionici kako bismo nastavu uskladili sa stvarnim kapacitetima učenika.

Za provedbu ove analize provedena je istraživačka studija (*Bance, Flens i Neiles, 2010.*) kojom se ispitala upotreba različitih nastavnih metoda u učionici (aktivne metode, demonstrativne metode ili kroz postavljanje pitanja i izazova) i mjerjenje pažnje i nepažnje učenika. Tokom istraživanja, učenici su mogli da pritisnu dugme svaki put kada dožive period nepažnje. Ova studija je pokazala tri glavna saznanja. Prvo, trajanje perioda pažnje je otprilike 1 minut. Drugo, periodi pažnje bili su češći nego što su istraživanja pokazala do sada. Učenici su imali nekoliko najboljih momenata pažnje tokom 10-minutnih časova. Prvi momenat 30 sekundi prije početka časa, drugi na 4,5 minuti, drugi na 7 minuta i drugi na 9 minuta. Treće, istraživači su otkrili pozitivnu vezu između nivoa pažnje i aktivnih metodologija podučavanja. Tokom sesija sa aktivnim podučavanjem periodi pažnje su bili duži i brojniji nego na sesijama zasnovanim na običnom predavanju.

Prema Jesúsu C Guillénu, kreatoru web stranice Escuela con Cerebro, najbolje se pamti ono što se dešava na početku časa, tako da je početak nastave bitan period. Tradicionalno, nastavnici koriste prvih nekoliko minuta časa da isprave domaći zadatak od prethodnog dana. Međutim, trebali bi ih koristiti za uvođenje ili analizu novijih i relevantnijih koncepta. Ovo je novina koja budi radoznalost koja aktivira mrežu pažnje, budnosti i orientacije učenika, a koja služi otvaranju fokusa pažnje, a ne održavanju istog.

Kao primjer koji naglašava važnost radoznalosti u učenju, možemo započeti čas na klasičan sokratovski način, provokativnim pitanjem vezanim za stvarni problem, koje je motivirajuće i omogućava učeniku da započne proces istraživanja u kojem se osjeća kao aktivni protagonist. Druga opcija koju nekoliko nastavnika koristi da privuče pažnju učenika je upotreba humora.

Na početku časa treba da izazovemo interesovanje; u sredini, mogli bismo olakšati refleksiju kroz kooperativni rad; i iskoristite kraj da pregledate ono što je najvažnije.

SAVJETI KAKO ODRŽATI PAŽNU UČENIKA TOKOM ČASA

izvor: <https://todayslearner.cengage.com/wp-content/uploads/2021/03/tl-blog-9-min-itch-1613937.png>

1. Prije davanja upustava za učenike, važno je slijediti aktivnosti koje se ponavljaju kako bi privukli pažnju učenika.

Prema Tristaru de Frondevilleu (2009), rutinske aktivnosti koje bi mogle dobro funkcionirati bi bile:

- a) Postići potpunu tišinu.
- b) Privući potpunu pažnju učenika.
- c) Skrenuti punu pažnju na nastavnika (oba oka, oba koljena i srce).

Prije potpune tištine dobro je dati im do znanja da mogu razgovarati jedni s drugima, ali da će nastavnik dati znak (izbrojati do tri naglas ili pozvoniti) da prestanu razgovarati.

2. Započnite mentalnim zagrijavanjem.

Predložite vježbu ili izazov na tabli, organizirajte timove od tri učenika i zamolite ih da rade zajedno i podignu ruke kada riješe problem, izazov, pitanje ili aktivnost.

3. Uvedite promjene mijenjajući aktivnosti svakih 15-ak minuta.

Sposobnost održavanja pažnje varira između 10 i 20 minuta (Tokuhama, 2011), što znači da bi trebalo da radimo aktivnosti ne duže od 15 minuta da bismo povećali raspon pažnje učenika. Ovaj sistem olakšava obradu i konsolidaciju informacija.

4. Koristite pokrete za održavanje koncentracije.

U nižim razredima pljeskajte rukama i nogama po nekom paternu, praćeno pjesmom ili stihom. U predmetnoj nastavi proizvedite ritam pucketanjem prstima i pljeskanjem rukama. Vi ćete to osmislići i učenici bi to trebali ponoviti. Mijenjajte ritam i intervale svakih 15-20 sekundi.

5. Koristite male trikove da kontrolišete svaki višak vremena.

Na primjer, kada nastavnik dijeli učenicima zadatke na papiru, to može uzrokovati da se učenici

opuste i počnu pričati. Tada im kažete da pročitaju dnevne zadatke, napišu neku ideju u formi naslova, nešto što su upravo vidjeli na času, itd.

6. Ako je moguće, projektirajte na ekran preostalo vrijeme do završetka časa.

7. Promijenite nivo ili ton glasa tokom prezentacije.

8. Postavite pitanje ili izazov na tabli.

Zatražite sažetke, naslove onoga što su upravo čuli u razredu (npr. Šta je bilo najzanimljivije...?).

9. Koristite poznate primjere, bitne analogije ili metafore.

10. Kontrolišite nivo težine zadatka.

11. Previše ili premalo poteškoća otežava pažnju.

12. Koristite humor.

13. Raznolikost podstiče pažnju.

KAKO PREPOZNATI PRVE ZNAKOVE DOSADE I KOJE STRATEGIJE SE MOGU KORISTITI DA NASTAVU UČINE ZANIMLJIVIJOM, A GRADIVO LAKŠE ZA UČENJE?

Dosada, koja se naziva i "neprijatelj učenja", jedan je od najvećih neprijatelja uspješnog učenja. To se dešava, uglavnom, kada učenici predvide šta će se slijedeće desiti u učionici. Učenici često znaju šta će se desiti slijedeće jer će biti isto kao i na prethodnom času i čitavom nizu časova od ranije. Ova predvidljivost je smrtonosni metak koji ubija važnost nastave.

KAKO PREPOZNATI DOSADU U UČIONICI?

Kada je učenicima dosadno, misli im odlutaju. I dok se neki zaustavljaju na sanjarenju, brojanju pločica i opštoj nepažnji, druge učenike privlače više... hm... destruktivne aktivnosti.

Tamo gdje je dosada, tu se i nedolično ponašanje širi tik ispod površine i spremno za napad.

Iako postoji mnogo toga što možete učiniti da se suprotstavite pojavi dosade, razumijevanje onoga što ne smijete činiti je prvi korak ka izbjegavanju njenih negativnih posljedica.

Ono što slijedi je lista najčešćih stvari koje nastavnici rade da izazovu dosadu u nastavi.

Izbjegavanjem ovih osam ubica pažnje, vaši učenici će provoditi više vremena na zadatku i ponašati se daleko bolje.

Šta nastavnici rade da izazovu dosadu u nastavi:

1.Ostavljaju učenike da predugo sjede - Iako je važno jačati koncentraciju vaših učenika dok prate lekciju i dok se fokusiraju tokom samostalnog rada, ako su prisiljeni da sjede predugo, to je već problem. Dobri učitelji su pažljivi i na taj način uče da tačno znaju kada treba da promjene aktivnost i da podignu svoje učenike na noge.

2.Previše pričaju - učenicima je potreban prostor da dišu ili će se pobuniti i okrenuti vašu učionicu naopačke. Kada nastavnik previše priča, on smara učenike. Tako pokazuje da im ne vjeruje, uči ih da ga ne slušaju i blijedo gledaju. Međutim, što manje i jasnije pričate, to će vaši učenici biti pažljiviji.

3.Zakomplikuju jednostavne stvari – Mnogi nastavnici pogrešno definišu kako bit strog. Oni misle da svoju nastavu trebaju učiniti složenijom i opširnjom – a to je glavni razlog zašto učenici ne napreduju. Naš posao, ako želimo da to uradimo dobro, je da radimo suprotno. Najefikasniji nastavnici pojednostavljaju gradivo, dijele ga na manje cjeline i izbacuju nebitne činjenice tako čineći da učenici lakše razumiju sadržaj.

4.Čine zanimljive sadržaje nezanimljivim - Većina gradiva u svim razredima je zanimljiva, ali vaši učenici to ne znaju. U stvari, mnogi prepostavljaju, na osnovu svog iskustva učenja iz prošlosti, da je svo gradivo dosadno. Vaš je posao da im pokažete drugačije. Vaš je posao da im

date razlog da im je stalo do onoga što podučavate. Toliko nastavnika samo priča sa svojim učenicima, zaboravljujući najbitniju stvar, da ih ubjede da to što pričaju je bitno i zanimljivo .

5.Govore učenicima kako da se ponašaju umjesto da nešto preduzmu po tom pitanju - Nastavnici koji se bore sa održavanjem discipline u razredu, imaju tendenciju da beskrajno govore o ponašanju učenika. Održavaju razredne sastanke, iznova se vraćaju na istu iscrpljujuću temu, na veliku žalost svojih učenika. Učinkovito vođenje odjeljenja podrazumijeva djelovanje. Ne radi se o pričanju.

6.Previše usmjeravaju, premalo posmatraju- Većina nastavnika je u stalnom pokretu – stalno usmjeravaju učenike iz jednog trenutka u drugi. Ovo ne samo da je izuzetno neefikasno, već umanjuje interes za školu. Umjesto toga, oslonite se na oštromerne, dobro naučene rutine kako biste svoje učenike održali budnima, živahnim i odgovornima kroz svaki prelazni i ponovljivi trenutak vašeg dana – dok vi mirno posmatrate sa distance.

7.Sporo i alkavko prelaze nastavno gradivo - Dobro podučavanje teži fokusu i efikasnosti u korištenju vremena, pokreta i energije. Časovi prolaze, lekcije ili aktivnosti se redaju. Čim se ispuni jedan cilj, prelazi se na sljedeći bez odlaganja. Jasno i svrsihodno podučavanje tjeru učenike da ostanu na nogama, i zaokupljeni. Nikad im ne bude dosadno.

8.Ne prilagođavaju se situacijama - Bez obzira na to što pokušavate da ispredajete do kraja dana, ili koliko se to čini važnim, u trenutku kada primijetite da učenici ne prate i da su preumorni, morate nešto promijeniti. Nikada se ne isplati nastaviti istim tempom. Ponekad sve što vašim učenicima treba je trenutak da protegnu noge ili pozdrave prijatelja. Drugi put ćete jednostavno preći na nešto drugo.

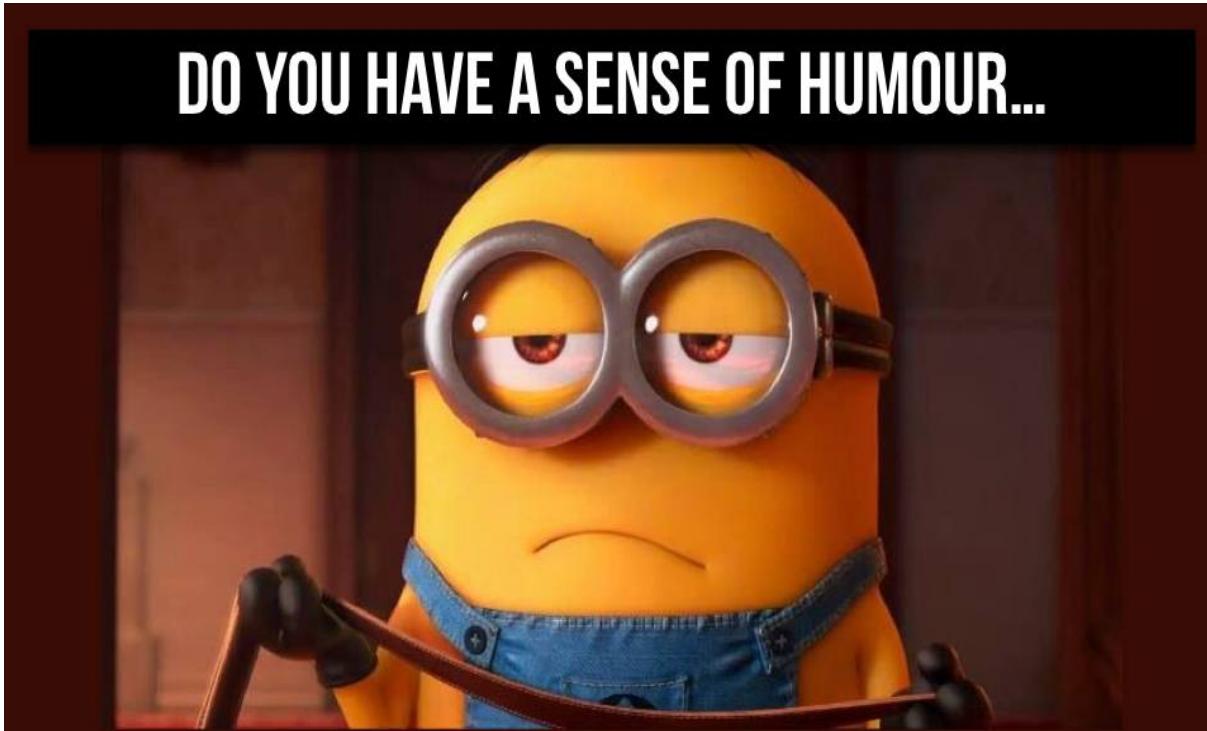
Učenje u centru pažnje

Sposobnost da se učenici koncentrišu u toku časa je bitan i često zanemaren aspekt učenja, pa je mijenjanje vremena pri izvršavanju zadatka dobra stvar.

Ali postoji tanka linija između pažnje i dosade, a kada učenici prijeđu tu granicu i postane im dosadno, sigurno će uslijediti loše ponašanje. Dobra vijest je da izbjegavanjem uobičajenih grešaka koje su gore navedene, možete izbjegći da učenicima bude dosadno.

KAKO NASTAVNICI MOGU IZBJEĆI DOSADU UČENIKA UPOTREBOM HUMORA U NASTAVI?

izvor: <https://www.lifehack.org/584343/having-sense-humor-worse-than-being-boring>

HUMOR može biti aktivni saveznik u tome da vaša učionica učini učenje efikasnim i zanimljivim. Kroz izlaganje sebe kao nastavnika, možete postaviti put za aktivno učešće vaših učenika u učenju.

Sedam savjeta za izbjegavanje dosade:

1. Nastavnici moraju kršiti vlastiti obrazac ponašanja.
  - Ako nastavnik inače predaje u ležernoj odjeći, trebao bi jednog dana doći u odijelu.
  - Ako nastavnik obično sjedi, on ili ona treba da ustane.
  - Ako je on ili ona inače bučan i energičan, trebalo bi da provede čas mirno i sporo se krećući.
2. Ovo može izgledati očigledno, ali mnogi nastavnici to zaboravljaju: „raznolikost je začin života“. Ako učenici u 45 minuta časa samo pišu rečenice, vjerovatno će im dosaditi. Ali ako nastavnici mijenjaju zadatke i teme na tom času, vjerovatnoća dosade će biti minimalna.

3. Izbjegavanje nediscipline je jednako važno kao i uvođenje različitih aktivnosti u nastavu. Treba napomenuti, međutim, da raznolikost ne znači manjak discipline i reda. Možete koristiti različite tehnike, metode, teme i aktivnosti. Ali sve bi to trebalo biti lijepo organizovano i uvršteno u izvođenje nastave kako bi privukli pažnju učenika.
4. Nastavnici bi također trebali razmotriti diferencirano učenje. Trebalo bi da kreiraju više puteva da bi učenici različitih sposobnosti, interesovanja ili potreba za učenjem iskusili podjednako odgovarajuće načine da usvoje, koriste, razvijaju i prezentuju koncepte kao dio svakodnevnog procesa učenja bez osećaja bespomoćnosti ili dosade.
5. Drugi faktor koji treba uzeti u obzir su stilovi učenja. Nastavnici bi trebali procijeniti stilove učenja svojih učenika i prilagoditi svoje metode podučavanja kako bi najbolje odgovarali stilu učenja svakog učenika i na taj način ograničili mogućnost dosade. Učenici uče drugačije. Neki mogu naići na poteškoće u primjeni znanja prilikom rada na nekom zadatku, dok će drugi učenici to uraditi bez problema za čas posla. Dakle, različiti stilovi učenja mogu doprinijeti značaju nastave.
6. Posebnu pažnju bi trebalo posvetiti uređenju učionice. Vesele učionice se ogledaju u fizičkom rasporedu prostorije — rasporedom stolova i radnog prostora, uređenosti oglasnih ploča, skladištenjem materijala i potrepština za nastavu.
7. Motiviranje učenika može u velikoj mjeri smanjiti osjećaj dosade. Na slijedećem linku možete pronaći savjete za motivisanje učenika: [Budite motivirani da motivirate.](#)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Grant Agreement n°:
2020-1-BG01-KA201-079161

KAKO DA SE NASTAVNICI I UČENICI PODJEDNAKO POTRUDE DA SE POSTIGNE BOLJI AKADEMSKI USPJEH?

izvor:

<https://d3ejzkekujvlb4.cloudfront.net/2019/01/13201555/Academic-and-Personal-Behaviors-Necessary-for-Student-Success.jpg>

Pretpostavlja se da je uspjeh učenika u kognitivnom smislu učenja postignut pravilnim pristupom u učenju koji poboljšava razumijevanje i postignuće učenika. U pokušaju da ispita dopunske ili alternativne varijable koje predviđaju uspjeh učenika, istraživač je ispitao nekognitivni faktor, upornost, definisanog kao volja i veoma popularnog među naučnicima. Eksperimentalno učenje (EL) je važan nastavni pristup koji se koristi u obrazovnom procesu da bi se ubrzao proces „uradi to i uči“. Predloženo istraživanje ima za cilj da procijeni koliko EL pristup u učenju kao i upornost utiču na obrazovni uspjeh učenika. Shodno tome, predstavljeni su neki pedagoški prijedlozi za nastavnike, učenike i kreatore nastavnih planova i programa.

Uspjeh učenika prvenstveno zavisi ne samo od testova stručnosti, koji imaju za cilj provjeru sposobnosti učenja, već i od ograničenog skupa akademskih sposobnosti. Pozitivna psihologija (PP) je sveobuhvatno akademsko polje koje se koncentriše na elemente koji promovišu uspjeh i dobrobit učenika i njihovu psihološku stabilnost naglašavajući optimalne ljudske performanse. Da bi se steklo znanje o elementima koji dovode do postignuća i uspjeha, od ključne je važnosti evaluirati ljude na najbolji mogući način, slijedeći PP jer učenici sa sličnim sposobnostima i pripremom mogu postići ekvivalentan akademski uspjeh; međutim, ova vrsta uspjeha može se uvelike razlikovati po tome što se ličnost, koeficijent inteligencije ili napor pojedinca mogu razlikovati od osobe do osobe. Potencijal za učenje u različitim oblastima učenja tradicionalno je povezan sa obrazovnim uspjehom na različitim stupnjevima i postoji sve veći interes za ovaj koncept u različitim okruženjima. Ipak, obrazovni uspjeh zavisi od mnoštva međusobno povezanih faktora i ne može se pripisati samo jednom faktoru. Kako bi očuvalo i potvrdilo uspjeh učenika, visoko obrazovanje traži druge načine da ga utvrdi i odredi, koji sadrže ne samo kognitivne, već i njihove nekognitivne osobine.

Istraživači i univerzitetski profesori su uveliko prepoznali da su prisutnost društvenih vještina, kao što su komunikacija, inicijativa, fleksibilnost i upornost, od suštinskog značaja za uspjeh u obrazovanju i da se ovi socio-emocionalni faktori sastoje od osobina ili ponašanja povezanih s angažmanom i akademskim uspjehom studenata. Kao umjerenog nova ideja u obrazovanju i unutar PP paradigme, upornost obuhvata volju i istrajnost, i smatra se nekognitivnom vještinskom koja je poznata u predviđanju uspjeha. Sposobnost učenika da nastavi nakon komplikacija poznata je kao upornost i studija razlikuje njen pozitivan učinak na istrajnost, samokontrolu i samousmjeravanje, a također aludira na mentalnu snagu u nastojanju da postigne postignuća.

Dokazano je da osobine kao što su upornost utječu na psihu kroz smanjenje stresa, depresije i napetosti i pojačavaju pozitivna osjećanja kao što su efikasnost, samoregulacija, zadovoljstvo, dobrobit i optimizam. Učenici koji pokažu volju prema svom domaćem zadatku i nastave sa svojim projektom, uprkos naučnim i društvenim poteškoćama, vjerovatno će se susresti sa školskim postignućima. Zaista, pokazalo se da nastavnici koji potiču upornost mogu pomoći učenicima da postignu svoje ciljeve učenja motivirajući ih da se trude i istraju u ovom procesu. Uporni ljudi ne samo da mogu da obavljaju zadatke, već i da prate kako ostvaruju ciljeve tokom svog napretka u obrazovanju i zanimaju se za učenje, izdržljivost predanosti i istrajnost kroz stimulativno podučavanje. Svaka uspješna osoba je uporna, i to je velika prednost koju

rukovodioci cijene iznad bilo koje druge karakteristike kada biraju ljude za postizanje bilo kojeg značajnog cilja. Postignuće i uspjeh se smatraju efektom i upornosti i dosljednosti. Upornost je rezultat prvih neuspjeha s kojima se kandidat susreće na putu do uspjeha u nekom polju, dok je dosljednost rezultat višesatnog koncentrisanog napora.

Jedan od primarnih ciljeva mnogih pojedinaca u obrazovanju je sagledavanje različitih obrazovnih praksi koje izazivaju entuzijazam učenika za učenjem i uspješno povećavaju rezultate učenja. U konvencionalnoj nastavi, koja se ponekad naziva metodom usmjerrenom na nastavnika, stvarna nastava se odvija dok nastavnik predaje lekciju, a učenici pasivno sjede i samo slušaju nastavnika. Štaviše, konvencionalno obrazovanje redovno naglašava završetak zadataka i pamćenje, koji opisuju površinsko učenje. Nasuprot tome, usklađivanje novih materijala sa postojećim informacijama poznato je kao refleksivno učenje (tj. iskustvena nastava), što učenicima daje posebnu priliku da se nose sa teškim sposobnostima za rekreaciju u konvencionalnom času, ali će im biti potrebno za postignuće u radu nakon diplomiranja. U posljednjim decenijama, kao što ukazuju nastavnici, EL je i dalje poznat u visokom obrazovanju, a iskustvena obuka usmjerena na studente nastavlja stjecati beskonačna priznanja. Štaviše, Kolb i Kolb (2018) su tvrdili da je EL konstruktivna metoda učenja inspirisana učenikom i da namjerno nastoji povezati bolje rezultate u karijeri, fakultetu i ličnom učenju. Stoga, kao što su izjavili Kolb i Kolb (2005), EL proizilazi iz konstruktivne metode učenja u kojoj informacije nastaju i reprodukuju se u individualnim informacijama učenika, a ne samo prenošenjem prethodnih pojmoveva učeniku. Kroz svoje napore, učenici grade informacije, uče radeći dok učestvuju u rješavanju problema, bilo sami ili u saradnji, i kritički razmišljaju o dijelovima znanja koji se pojave. Uključivanje učenika u rješavanje problema u sistemu učenja je glavni doprinos EL, što je njegova urođena karakteristika. Iskustvena nastava može poboljšati obrazovanje učenika i rad na radnom mjestu izgradnjom sposobnosti kritičkog razmišljanja, sposobnosti za rješavanje problema i kapaciteta za rješavanje višestrukih problema u stvarnosti. EL programi daju učenicima posebnu priliku da se nose sa sposobnostima koje je teško ponovo stvoriti u konvencionalnom razredu, ali će im biti potrebne za postignuće u radu nakon diplomiranja.

Kroz aktivno učenje, učenici mogu ovladati znanjem, zadržati informacije, poboljšati vještine rješavanja problema i steći kognitivnu fleksibilnost. Metoda učenja kroz iskustvo podstiče učešće, interakciju, prevazilaženje poteškoća i ličnu odgovornost procesa učenja. Međutim, neki bitni elementi za usvajanje znanja nisu potrebni za aktivno učenje i EL teorija kaže da se učenje odvija kada učenici analiziraju, tumače i koriste znanje. Brojne studije su ispitivale odnose između hrabrosti i kognitivnih ili nekognitivnih problema kao što su obrazovna postignuća ili osobine ličnosti. Na primjer, postoje pozitivne veze između sposobnosti i prosjeka ocjena (GPA) i postignuća i završetka domaće zadaće. Shodno tome, nekoliko studija je potvrđilo efikasnost aktivnog učenja koje su dokazale da EL značajno utiče na svrhu učenja koje mogu imati dugotrajan efekat na učenike dok se spremaju za progresivno obrazovne stipendije i pružanje stručnih usluga. Iako su provedene studije o upornosti, uspjehu i EL; samo su neki trenutno vršili

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

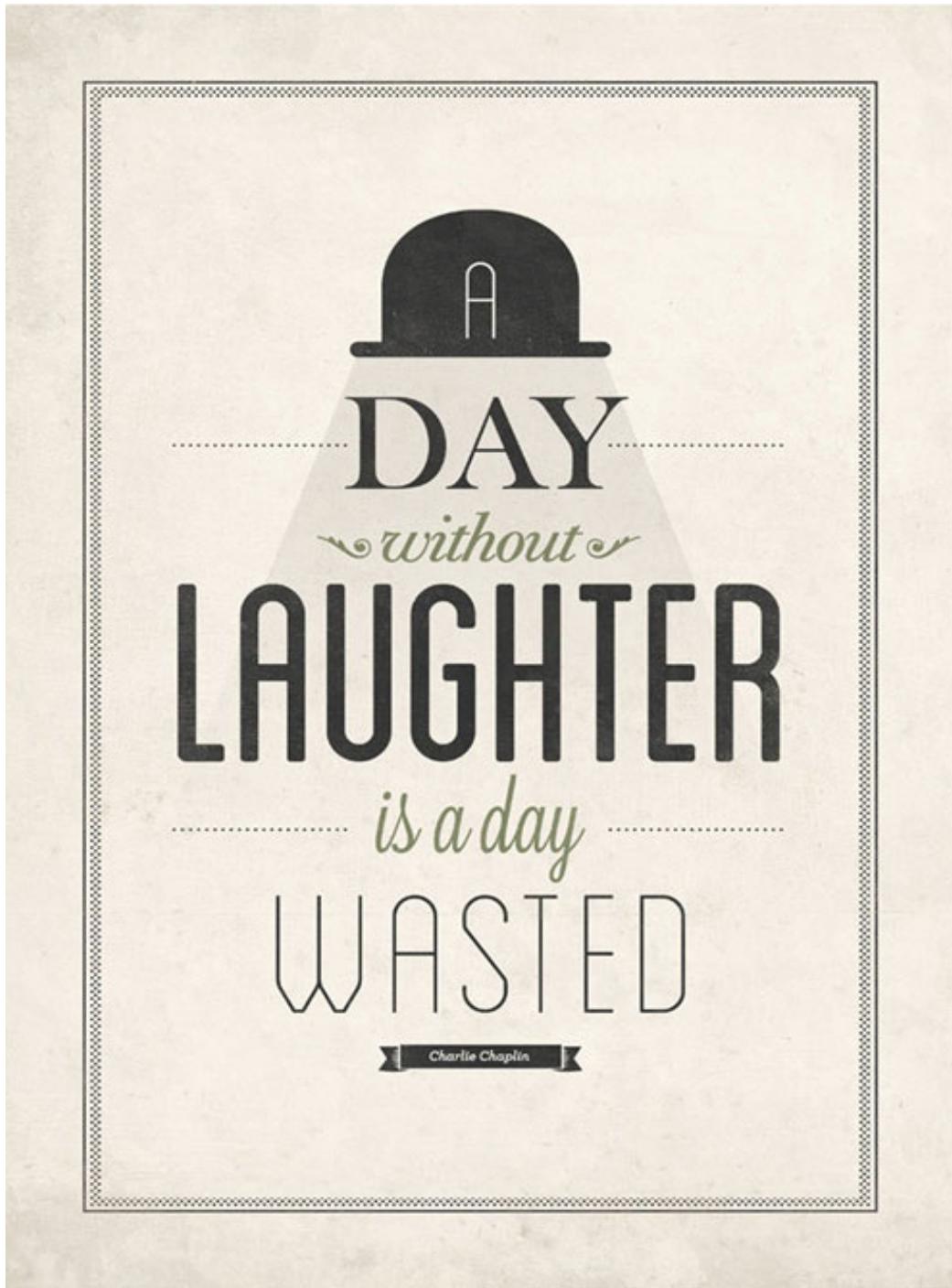
Grant Agreement n°:
2020-1-BG01-KA201-079161

istraživanje varijabli i to ne zajedno. S toga, obzirom na ovu informaciju, ovaj esej ih nastoji razmotriti u obrazovanju.

KAKO SE HUMOR MOŽE KORISTITI U SVAKODNEVNOJ NASTAVI DA BI GRADIVO BILO ZANIMLJIVIJE ZA UČITI?

source:

<https://www.opencolleges.edu.au/informed/features/comedy-in-the-classroom-50-ways-to-bring-laughter-into-anylesson/>

Humor kao pedagoško sredstvo može biti poput hodanja po užetu. Ako se uradi dobro, to bi moglo poboljšati učenje ili u najmanju ruku učiniti učenje zabavnijim. Međutim, ako se ne uradi dobro, može imati katastrofalne posljedice.

Psiholozi ističu da je humor često mehanizam suočavanja koji nam pomaže da prebrodimo teške situacije.

Prikidan humor može poboljšati iskustvo učenja, ali se mora pravilno koristiti kako ne bi ometao učenje. U učionici, pozitivan humor može povećati povezanost odjeljenja. Smijeh oslobađa endorfine koji potiču uspostavljanje veze sa drugima. Humor također može smanjiti napetost, na primjer prije testa ili kada se pojedinci u grupi ne poznaju.

Humor aktivira sistem nagrađivanja dopaminom u mozgu, stimulirajući motivaciju usmjerenu ka cilju i dugotrajno pamćenje, što znači da humor može poboljšati usvajanje gradiva kod učenika svih uzrasta. Istraživači se slažu da djeca koja se smiju u učionici razvijaju snažne vještine komunikacije i kritičkog mišljenja, postaju kreativnija i lako se nose sa stresom. Kada se djeca smiju zajedno u grupnom okruženju, grade osjećaj timskog drugarstva, stvarajući snažnu vezu sa svojim drugovima iz razreda i nastavnicima. Humor je opuštajuća aktivnost koja pomaže u povezivanju djece bez obzira na njihove razlike. Sve ovo smanjuje sukobe u učionici i povećava pažnju i učešće učenika.

Ed Dunkelblau, bivši predsjednik Udruženja za primijenjeni i terapeutski humor, direktor Instituta za emocionalno inteligentno učenje i savjetnik školama za pristup karakternom i socijalnom, emocionalnom učenju (SEL), rekao je: "U današnjem okruženju kada su veliki ulozi u pitanju, problemi sa novcem, puno se očekuje od nastavnika i velika je borba za pažnju učenika, svi u školi imaju koristi kada je humor dio pedagogije. Humor gradi vezu sa učenjem kroz radosno spajanje glave i srca." On također naglašava da je sve više literature o tome kako humor smanjuje stres i napetost u učionici, poboljšava zadržavanje informacija i promoviše kreativno razumijevanje. "Ali najviše od svega, to donosi osjećaj zadovoljstva i uvažavanja i stvara zajedničko, pozitivno emocionalno iskustvo koje učenici dijele jedni s drugima i sa nastavnikom."

Čak i ako ste "izazvani humorom" kao što Ed kaže, postoje stvari koje možete učiniti da olakšate opterećenje i klimu u svom razredu. Samo zapamtite, prije svega, da sarkazmu nije mjesto u školi. Prihvatljiv je samo humor "koji ne povrjeđuje".

Smijte se sebi -- kada učinite nešto glupo ili pogrešno, spomenite to i nasmijte se tome.

Ubacite duhovite sadržaje u testove, domaće ili školske zadatke - To uvijek izmami osmijehe i pomaže da se razbije napetost prilikom ispitivanja.

Postavite oglasnu tablu ili napravite kutak za citate u svojoj učionici - Potražite duhovite citate, postavite ih i ohrabrite svoje učenike da učine isto.

Vodite dnevnik sa karikaturama - i pripremite prostor na kojem ćete postavljati jednu ili dvije dnevno koju će učenici izabrati.

Neka vam petak bude dan šala - Zamolite učenike da pripreme šale koje su spremni podijeliti sa drugima petkom na početku časa, poslije velikog odmora prije narednog časa ili na kraju nastavnog dana (naravno, obavezno provjerite sadržaj šala unaprijed).

Zamolite učenike da ponekad upotrijebe humor dok pišu pismene zadatke - to će započeti razgovor o tome šta je smiješno, kako znaju da je nešto smiješno, zašto su različitim ljudima neke stvari smiješne, a neke su smiješne skoro svima.

Organizujte dan za šalu uz smiješne šešire, neusklađene čarape ili neke druge smiješne odjevne predmete.

Potičite kreativno i duhovito razmišljanje - prikazivanjem crtanih filmova i slika bez natpisa i traženjem od učenika da ih kreiraju -- pojedinačno, u parovima ili u malim grupama.

Zamolite učenike da donesu u školu knjige za koje misle da su smiješne - Zamolite ih da vam kažu zašto su smiješne i da koriste primjere iz knjige.

Postoje različiti pozitivni načini da se humor uključi u učioniku. Humor može uključivati smiješne priče i komentare; profesionalni humor, kao što je povezivanje sadržaja sa mnemotehničkim uređajima; crtani filmovi; igre riječi; zagonetke; top 10 lista; i komične stihove. Humor se može iskoristiti u aktivnostima opuštanja na primjer da učenici podijele svoje iskustvo o komičnom trenutku u učionici. Humor se može efikasno koristiti za rješavanje problema discipline u razredu. Humor se također može koristiti za rješavanje osjetljivih tema kako bi se učenicima omogućilo da se osjećaju ugodno razgovarajući o tim temama u razredu. Humor može biti koristan za dosadne i teške teme. Ovi pozitivni načini poguđaju u srž rješavanja problema.

Jutarnji sastanak je savršeno vrijeme da upotrijebite humor i nasmijete učenike! Možete početi sa smiješnim načinima da se jednom sedmično pozdravite. Dijeljenje smiješnih citata odličan je način da povećate razmišljanje učenika i potaknete smisleni razgovor. Odabirom različitih citata možete neformalno "odrediti" šta učenici u vašem razredu smatraju smiješnim. Povremeno dozvolite učenicima da sa drugim učenicima podijele smiješne događaje koje su im se nedavno dogodili. U dane kada nema priča za dijeljenje, oni mogu izvući razredni „Dnevnik smiješnih događaja razreda“ i ponovno se osvrnuti na vrijeme kada se nešto smiješno dogodilo u njihovom razredu.

Dnevnik smiješnih događaja odjeljenja

Dnevnik pomaže učenicima i nastavnicima da sačuvaju smiješne uspomene na njihovu zajedničku školsku godinu. Učenici odgovaraju na pitanja: „Šta se dogodilo i zašto je bilo smiješno?“ Učenici bilježe datum i svoje ime i dodaju ga u dnevnik. Ova knjiga je savršena za izvlačenje s police kada je učenicima potrebno da se dobro nasmiju! Ovaj jednostavan zadatak potiče pisanje, čak i za najnevoljnije pisce, jer svi žele dodati stranicu u dnevnik humora.

Brojni su pozitivni efekti upotrebe humora u vašoj učionici svakog dana, kako za vaše učenike tako i za vas. Neki uključuju:

- povećanje entuzijazma i samopouzdanja
- radosti i sreće
- optimizam
- spremnost na rizik
- smanjenje stresa

Vic dana

Vic dana je vrhunac učeničkog dana i ono što im najviše nedostaje kada su odsutni! Učenici ulaze u učionicu jedva čekajući da pročitaju vic dana. Učiteljica na svojoj polici drži malu korpu s natpisom Vic dana. Unutra ima dovoljno primjeraka šale za svakog učenika. Učenici koriste kritičko razmišljanje kako bi pokušali “riješiti” šalu. Šale i zagonetke promovišu nekonvencionalno razmišljanje, jer podstiču višestruke prihvatljive odgovore. Kako godina odmiče, učenici vole da pronađu mnogo „odgovora“ za šalu, ohrabrujući i podržavajući svoje drugove iz razreda sa svakim novim odgovorom. Učenici su motivisani da učestvuju u raspravi o šali, pa zauzvrat svoje jutarnje obaveze obavljaju na vrijeme. Kako učenici počinju razumjeti složeniji humor u šalama, ohrabrujte ih da pronađu i podijele šale u vezi sa sadržajem koji proučavamo, kao i da kreiraju vlastite šale.

Ima li boljeg načina da upotrijebite odgovarajući humor nego u vrijeme časa predviđenog za čitanje naglas poezije i proze? Lista smiješnih dječjih pjesmica i priča je beskrajna. Uzmi knjigu i pročitaj je. Ako se smještate dok okrećete stranicu, velika je vjerovatnoća da će to učiniti i vaši učenici! Ako mislite da nemate dovoljno vremena za čitanje smiješnih knjiga, pokušajte ostaviti malo vremena pred kraj časa da biste pročitali bar nekoliko kratkih smiješnih pjesmica. Trebate li prijedlog nekih pjesmica za početak? Pokušajte s “Loš slučaj hihotanja” od Brucea Lanskyja, “Gdje trotoar završava” od Shel Silverstein, “Te proklete vjeverice” od Adama Robina, Ciklus pjesama Amelia Bedelia od Peggy Parish i Ciklus pjesama Ramona Quimby od Beverly Cleary. Dodatna korist od čitanja duhovite književnosti sa učenicima je ta što ćete primijetiti da se u pisanim radovima vaših učenika razvija humor i dosjetljivost.

Igra riječima je vještina razmišljanja višeg reda

Duhoviti humor u dosjetkama promoviše zadržavanje novih riječi u rječniku i može povećati vezu između novog i prethodnog učenja. Razmislite o izjavi: "Plišani medvjedići nikada nisu gladni jer su uvijek puni." Nakon što se završite sa hihotanjem, uvidite pametno igranje riječi. Čitanje ovakve dosjetke zahtijeva od učenika da razumiju višestruko značenje riječi "punjene", da shvate značenje riječi iz konteksta, da sve to zamisle kako bi bolje razumjeli šaljivu dosjetku, a zatim da se nasmiju zbog onog na šta se misli. To je puno učenja iz jedne rečenice! Igra riječi može se koristiti za učenje riječi sa više značenja, homofona, sinonima i aliteracije. Pokušajte čitati knjige poput „Kralj koji je kišio“ od Fred Gwynne kako biste potaknuli studente na razmišljanje o dosjetkama.

Napravite vlastitu knjigu dosjetki, sa ilustracijama koje predstavljaju pisanje vaših učenika. Započnite s igrom riječi u svojoj učionici već danas s ovom jednostavnom, ali zanimljivom besplatnom aktivnošću koristeći fraze teške za izgovor. Ova aktivnost sadrži sve što vam je potrebno da povežete pisanje, aliteraciju i smijeh! Pozitivan humor može biti koristan za učenje. Agresivan ili omalovažavajući humor nije.

Ovo su neke od krositi humora:

Stvara pozitivno okruženje za učenje.

Humor izaziva pozitivan utjecaj kod učenika, što zauzvrat stvara ugodno okruženje za učenje. Ovo može smanjiti zabrinutost kod učenja teških predmeta. Također može učiniti da se učenici osjećaju ugodnije u komunikaciji na online ili nastavi u učionici. Ipak, humor koji se koristi prečesto ili neprikladno može navesti učenike da pomisle da je važna tema nebitna. Stoga humor mora biti praćen dobrom rasuđivanjem.

Povećava pažnju i zanimanje za učenje.

Pokazalo se da humor povećava pažnju i zanimanje za učenje. Prema istraživanju Berlynea (1972), sve što nije očekivano ili iznenadi osobu, kao što je humor, može dovesti do psihičkog uzbuđenja. Ovo može transformirati nepažljivog učenika u umjerenog pažljivog učenika, što olakšava izvođenje nastave.

Poboljšava odnos između nastavnika i učenika. Humor pomaže da se smanji psihološka distanca između nastavnika i učenika. Aylor i Opplinger (2003) su otkrili da humor doprinosi osjećaju da je nastavnik pristupačan učenicima. Bolja uzajamna komunikacija dovodi do smislenijeg odnosa između nastavnika i učenika.

Poboljšava pamćenje i pomaže u učenju.

Korištenje humora u zadacima pomaže pri pamćenju sadržaja. Na primjer, u laboratorijskim eksperimentima, učenici su bili u mogućnosti da se lakše prisjetе šaljivih informacija nego nešaljivih (Schmidt, 2002). Takođe, nastava u kojoj se koristio humor dala je bolje rezultate na testovima u odnosu na onu bez humora. (Ziv, 1988).

Povećava vještine divergentnog razmišljanja.

Ovo fascinantno otkriće se odnosi na potencijal humora da poboljša kreativnost. Tokom kreativnog procesa koristimo divergentno razmišljanje kako bismo proizveli niz jedinstvenih odgovora koji mogu izgledati nelogični, avanturistički ili nekompatibilni.

Humor utiče na:

- Poboljšanje učenja.
- Povećanje samomotivacije.
- Prisustvo nastavi.
- Bolje rezultate testa.
- Smanjenje anksioznosti i stresa u radu na teškom gradivu.
- Stvaranje pozitivnog socijalnog i emocionalnog okruženja za učenje.
- Stvaranje zajedničke psihološke veze između učenika i škole.

Današnja generacija učenika očekuje da učenje bude priyatno. Nekada u učionici nije bilo mesta za humor. Ali sada, vrijeme za strogog profesora kao „mudraca na sceni“ više nije prihvatljivo. Humor stvara opušteno, zanimljivo i sigurno okruženje. Suggerirano je da korištenje humora kao podstrek može podstići vatru radoznalosti kod naših učenika. Čak i ako postoji malo naučnih podataka koji dokazuju prednosti humora u obrazovanju, zar ne bismo željeti da učenje učinimo zabavnim? Kao što je Thomas Edison rekao: „Nikada u životu nisam radio ni jedan dan – sve je bilo zabava.“

PRIMJERI NAJBOLJIH PRAKSI IZ “PRIRUČNIKA DOBRIH PRAKSI” I KAKO IH REALIZOVATI U NASTAVI

source: https://corp.kultura.com/wp-content/uploads/2021/11/shutterstock_1470412538-1024x696.jpg

Prema mišljenju prethodnih istraživača, prihvatljiv humor mora biti relevantan za temu (Machlev i Karlin 2017) i primjeren starosnoj grupi i razredu (Ivy 2013). Ova studija također predlaže da se intenzitet angažovanja učenika u nastavi povećava kako nastavnik koristi humor tokom predavanja. Kao rezultat toga, učenici teže da budu pažljiviji na času. Glavni razlog može biti taj što humor korišten tokom predavanja utiče na emocije učenika. Emocija igra centralnu ulogu u društvenoj interakciji između nastavnika i učenika, i uzrokuje povećanje kognitivne obrade i angažmana učenika. Ovaj fenomen su objasnili Hoad, Deed i Lugg (2013), pri čemu humor može poslužiti kao moćno pedagoško sredstvo koje pokreće emocionalni angažman učenika i poboljšava učenje učenika (Garner 2006; Linnenbrink-Garcia i Pekrun 2014).

Humor ima pozitivan učinak na učenje, jer privlači pažnju učenika i tjera ih da slušaju. Učesnici časa su izjavili: „Ako moram slušati učitelja kako beskrajno priča, a da pri tome ne koristi aktivnosti za opuštanje, dosadno mi je i zaspim, jer učitelj samo predaje gomilu činjenica monotonim glasom. Ali kada koristi šale na času, želim ga slušati sve više“. Također su naveli

Sadržaji ove publikacije su stavovi autora, a ne Evropske komisije koja je podržala izdavanje ove publikacije. Komisija ne može biti odgovorna za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.

da im aktivnosti za opuštanje pomažu da povežu sadržaj sa onim što već znaju. Slažu se da su strategije aktivnosti za opuštanje smiješne, ali i da se mogu koristiti za lakše razumijevanje. Neko je izjavio slijedeće: „Kada započnete svoje predavanje, nemojte počinjati s onim što ćete podučavati, počnite sa onim što se dešava u zajednici ili u vijestima koje su zanimljive.” Neko drugi je također izjavio: „Humor u aktivnostima za opuštanje mora se koristiti na početku časa i u sredini, posebno tokom dvočasa kada se učenici umore“.

Na osnovu djelotvornosti humora i praksi prikupljenih tokom projekta, ovdje ćemo navesti 5 najboljih praksi koje je lako implementirati u učionici.

Prvo nekoliko primjera od 5 zabavnih aktivnosti za učenike osnovnih škola. Oni su jednostavni pokretači energije i zabavne igre na času. Uvijek je dobra ideja započeti dan motivacijskom aktivnošću u učionici.

1. Zujanje (Zzzzz)

Zamolite grupu učenika da ustane i formira krug. Svi se izmjenjuju izgovarajući broj počevši sa 1, 2, 3 i tako dalje. Naravno, postoji caka. Na svakom broju koji sadrži 4 ili je pomnožen sa 4, učenik mora izgovoriti ZZZZZ umjesto broja. Sljedeći učenik samo nastavlja seriju kao i obično. Na primjer: 1 - 2 - 3 - zzzzz - 5 - 6 - 7 - zzzzz - 9 - 10 - 11 - zzzzzz - 13 - zzzzzz - 15 - zzzzz - 17 -...

Možete odabrati bilo koji broj koji bi mogao biti bitan i zamijeniti zzzzz drugom riječi. Ova igra je odlična kada podučavate množenje brojeva ili učite koliko je teško raditi dvije stvari istovremeno (razmišljati dok čekate svoj red).

2. Napravi slovo od svog tijela

Podijelite svoj razred u male grupe (4-5 učenika po grupi). Svaka grupa mora smisliti skraćenicu o sadržaju neke lekcije koju su učili. Skraćenica ne može biti duža od broja ljudi u grupi. Ako u grupi imaju 4 osobe, skraćenica će imati samo 4 slova. Kada pronađu skraćenicu, grupe moraju koristiti svoje tijelo za formiranje slova. Druge grupe moraju razgovarati o značenju slova. Nakon toga učenici riječi zapisuju na papir. Dijelite ih po učionici i koristite ih do kraja časa. Pomoću ove aktivnosti možete vidjeti šta su se sve vaši učenici zapamtili i dati im alat koji mogu koristiti da se podsjete.

3. Stani na tu stolicu

Za ovu igru u učionici učenici moraju biti fleksibilni i uravnoteženi. Za svakog učenika nastavnik postavlja stolicu. Sve stolice trebaju biti poredane u jednu liniju. Svaki učenik mora stajati na stolici. Zatim ih nastavnik zamoli da se na stolicama poredaju određenim redoslijedom. Na primjer: "Želim da se poredate od mlađih ka starijim." Učenici sada moraju promijeniti mjesto bez dodirivanja tla. U ovoj aktivnosti učenici se međusobno bolje upoznaju na interaktivan način. Nastavnik može izdati druga naređenja poput: „od najvisočijeg do najnižeg“.

ili "od A do Ž". Svaki put učenici moraju promijeniti položaj, a da ne gurnu nekoga sa stolice. Ako aktivnost želite učiniti izazovnijom, možete postaviti vremensko ograničenje.

4. Slaži mi nešto

Ova aktivnost je zabavan način da bolje upoznate svoje učenike. Ne samo osnovne stvari o njima, poput mjesta gdje žive ili ako imaju brata, već stvarne priče i anegdote. Učenici moraju ispričati 3 činjenice o svom životu. Nešto što im se dogodilo. Dvije od njih bi trebale biti istinite, a jedna bi trebala biti laž. Ostali učenici moraju otkriti koja je laž. Iznenadit ćete se kakve se lude stvari zaista mogu dogoditi! (Ili koliko dobro vaši učenici mogu lagati!)

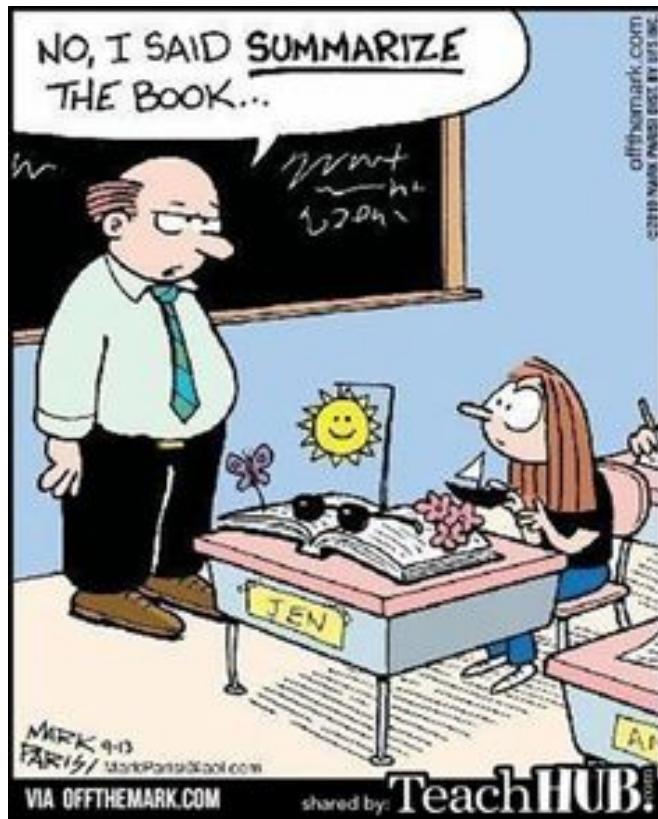
5. Slagalice

Podijelite svoje učenike u četiri grupe. Upotrijebite četiri prazne slagalice, koje možete nabaviti u umjetničkim i zanatskim radnjama, i zamolite grupe da nacrtaju na slagalici nešto što su učili danas. (Crtanje, citati, oblaci riječi itd.) Poslije, kada budete ponavljali gradivo, možete dopustiti učenicima da slažu slagalice jedni od drugih. Slagalice možete i sami osmisliti i dopustiti učenicima da ih slože. To će oduzeti manje vremena. Druga mogućnost je da koristite fotografiju i napravite slagalicu sa BookWidgeta.

DOBRE PRAKSE I KAKO IH KORISTITI U NASTAVI

1. Učenje engleskog jezika koristeći humor

Source:

<https://i.pinimg.com/236x/61/02/47/610247d5091ed79ca495213731cd4a1b--teaching-ideas-teaching-humor.jpg>

OPIS:

Svjetski jezici razlikuju se po mnogo čemu, u pisanju, čitanju, izgovoru. Neki jezici nemaju slova koja imaju drugi jezici itd. <http://esl.fis.edu/grammar/langdiff/english.htm>

Engleski jezik se veoma razlikuje od bosanskog jezika u pisanju. U bosanskom jeziku riječ se piše onako kako se izgovara, npr. piše se "sreća", a i izgovara se "sreća". U engleskom se pravopis riječi razlikuje od izgovora riječi, npr. riječ "sretan" *happy* izgovara se /hæpi/. Zbog toga učenici iz Bosne često grijše dok čitaju ili pišu na engleskom jeziku.

http://ff.unsa.ba/files/zavDipl/17_18/ang/Nihada-Colic.pdf

Nastavnici engleskog jezika pokušavaju pomoći učenicima u prevladavanju poteškoća na različite načine i često koriste duhovite sadržaje ili metode kako bi im olakšali učenje engleskog izgovora i pisanja.

KORACI ZA REALIZACIJU AKTIVNOSTI:

Učenje učenika da izgovore engleske glasove / e / i / æ /

Glas /e/ izgovara se kao u bosanskom jeziku, a glas /æ/ ne postoji u bosanskom jeziku. Kako bi učenicima objasnio izgovor ovog glasa, nastavnik im kaže da otvore usta da izgovore glas /a/, ali umjesto izgovora glasa /a/, izgovaraju glas /e/ u tom položaju i rezultat od toga je glas /æ/. Izgovor ovog glasa učenicima je toliko smiješan, nastavnik im je na taj način na početku časa privukao pažnju i sada učenici čekaju još smiješnih stvari i primjera.

Kada objašnjava učenicima izgovor glasova / e / i / æ /, nastavnik može upotrijebiti sljedeće parove riječi:

Dead / ded / mrtav	Dad / dæd / otac
Bed / bed / krevet	Bad / bæd / loš

Nastavnik objasni učenicima da je razlika u pisanju očigledna, ali ako se ti glasovi ne izgovaraju pravilno, prijevod je smiješan i neugodan. Ako riječ *dad (otac)* u rečenici *This is my dad* izgovorimo /ded/ umjesto /dæd/, kada se ova rečenica prevede na maternji jezik umjesto prijevoda *Ovo je moj otac*, imamo *Ovo je moj mrtvac*. Također, ako riječ *bad (loš)* u rečenici *He is bad* izgovorimo /bed/ umjesto /bæd/, kada se ova rečenica prevede na maternji jezik umjesto prijevoda *On nije dobra osoba*, mi imamo *On je krevet*.

Ova poređenja su učenicima jako smiješna i onda se oni takmiče ko će da smisli više takvih parova riječi koji mijenjaju svoje značenje ako se glasovi u riječima ne izgovaraju pravilno.

Tiho „h“

U engleskom jeziku postoje glasovi koji su "tihi", odnosno ne izgovaraju se u riječima (npr. *hour - sat se izgovara / auð /, honest - iskren / onist /* itd.) Često se dešava da učenici teško pamte ova pravila za izgovor riječi, a ponekad im je dosadno ih ponavljati, pa im nastavnik može u toku časa ispričati anegdotu ili šalu o nekim pravilima izgovora glasova ili izgovoru riječi kako bi ih motivisao za dalji rad. Jedan od takvih primjera je sljedeća anegdota:

“Jednog dana upitao sam svog nastavnika engleskog jezika: „Zašto ignorišemo neka slova u izgovoru, npr. slovo „h“ u honour - čast, hour - sat ... itd ...?“

Rekao mi je: „Ne ignorišemo ih, smatraju se tihim.“

Bio sam još više zbumjen.

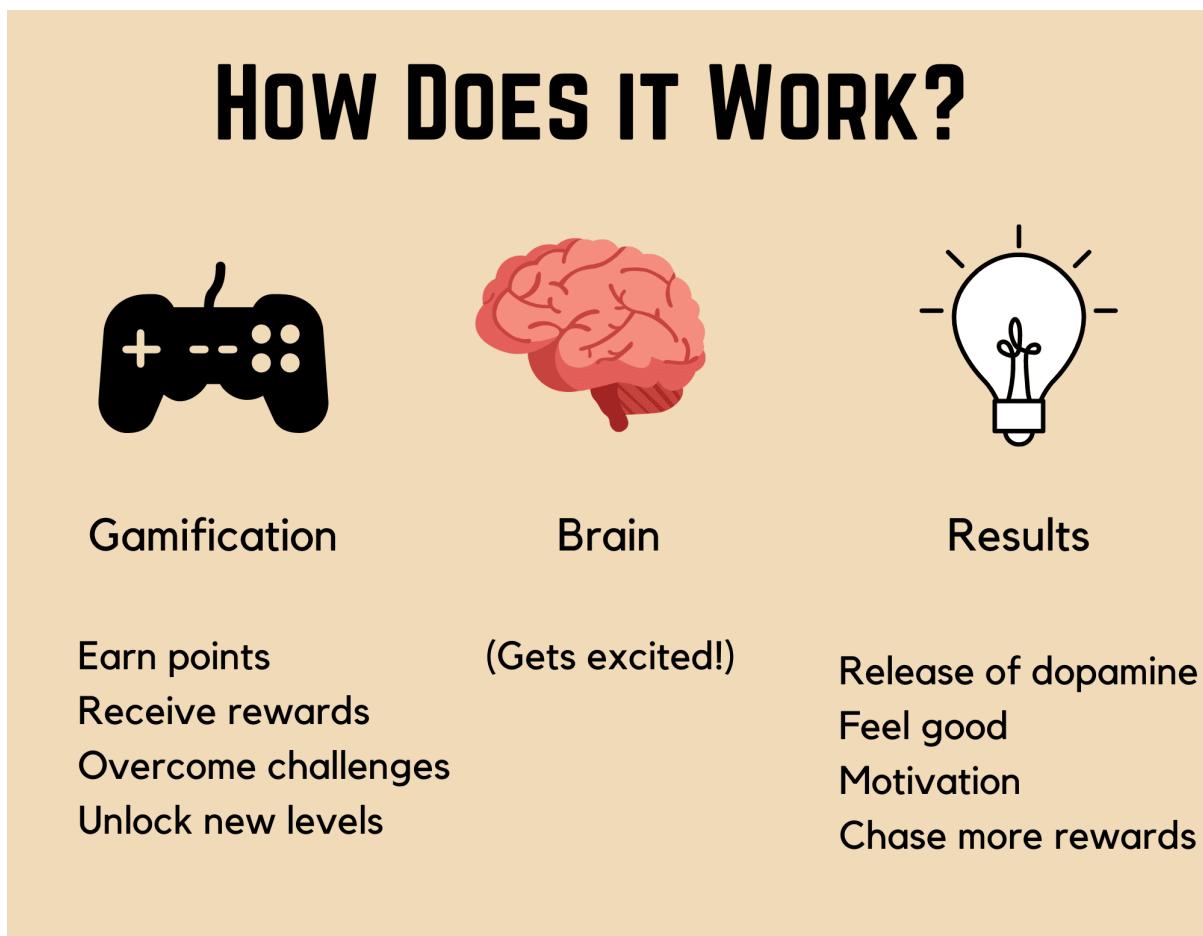
Tokom pauze za ručak, nastavnik mi je dao svoj zapakovani ručak i zamolio me da ga ugrijem u kafeteriji. Pojeo sam svu hranu i vratio mu praznu posudu. Moj nastavnik engleskog je upitao: „Šta se dogodilo? Rekao sam ti da mi UGRIJEŠ hranu, a ti mi vraćaš praznu kutiju.“ Odgovorio sam: „Gospodine, mislio sam da je glas „H“ u riječi hEAT tiho“.

Nakon ovakve šale, učenici rado nastavljaju raditi i često smisljavaju nove anegdote o izgovoru. Prilikom podučavanja izgovora glasova i riječi, nastavnik može koristiti različite ilustracije, duhovite sadržaje i audio zapise (različiti akcenti pri izgovoru iste riječi - britanski i američki engleski).

2. *Classcraft - višenamjenska platforma za igrice u obrazovanju*

source: <https://xperiencify.com/gamification-software/>

OPIS:

Projekt Class Craft, pokrenut početkom juna 2018. godine, ima za cilj pretvaranje učionica u Igrice igranja uloga (RPG) kako bi se povećala motivacija učenika, istovremeno podučavajući timskom radu i poboljšavajući ponašanje u učionici. Program već koriste stotine nastavnika u 25 različitih zemalja, sa ukupno oko osam hiljada učenika. Nastavnik fizike Shawn Young je kreirao Classcraft, model „gejmifikacije“ - izraz koji se koristi za korištenje tehnika karakterističnih za elektronske igre u situacijama iz stvarnog života - u učionicama: učenici dobivaju ili gube bodove iskustva (XP) u skladu sa onim šta rada na časovima.

Naprimjer, radeći domaću zadaću, postižući najbolje ocjene na testovima i ne praveći nerđ, možete zaraditi XP bodove. S druge strane, kasni dolazak, uz nemiravanje nastavnika ili ako je uhvaćen da prepisuje donosi kaznu za igrače.

Classcraft je besplatna online igrica koju nastavnici i učenici igraju zajedno u učionici. Koristeći mnoga pravila koja se tradicionalno nalaze u današnjim igrama, učenici mogu napredovati, raditi kao tim i steći moći koje imaju posljedice u stvarnom svijetu. Koristiti razne igre u bilo kojem postojićem nastavnom planu i programu, mijenja način na koji se živi u razredu tokom cijele školske godine.

KORACI ZA REALIZACIJU AKTIVNOSTI:

XP bodove broji program i njima upravlja nastavnik, uz pomoć online aplikacije. Kada postignu određen broj bodova, učenici "dolaze na viši nivo" i stiču "vještine" u vezi sa zanimanjima koja su odabrali. Naprimjer, ratnici mogu jesti u učionici, iscjelitelji mogu pitati je li njihov odgovor na testu tačan, a čarobnjaci mogu kasniti na nastavu.

Likovi razreda

Da bi igrao Classcraft, svaki učenik mora izabrati lika od tri dostupna: Iscjelitelja, Čarobnjaka ili Ratnika. Svaki od njih ima jedinstvene karakteristike i moći i dizajniran je za različite vrste učenika. Oni se mogu prilagoditi kako igra napreduje i mogu imati i kućne ljubimce.

Timovi i strategije

Classcraft se igra u timovima od pet ili šest učenika tokom godine. Ovo potiče učenike koji se obično ne druže da rade zajedno i pobjeđuju u igri. Svi članovi tima imaju koristi od zajedničkih npora i nauče uzeti u obzir potrebe drugih prije nego što poduzmu bilo koju akciju u igri.

3. Dodavanje drame u nastavne lekcije

source: <https://media.istockphoto.com/vectors/children-performing-in-front-of-class-vector-id1051156748>

OPIS:

Korištenje dramskih aktivnosti i metoda u nastavi može doprinijeti zabavnom i uzbudljivom okruženju za učenje, a čak i zastrašujuće ili dosadne aspekte učenja učiniti pristupačnijim i privlačnijim. To bi moglo značiti da nastavnici stavljam veći naglasak na „radnju“, a ne na pamćenje, dopuštajući učenicima da se više angažuju na predmetu kroz čitanje scenarija, pripovijedanje i izvođenje historijskih događaja ili čak naučnih i geografskih procesa!

KORACI ZA REALIZACIJU AKTIVNOSTI:

Igra uloga

Jedan od najjednostavnijih oblika drame je igra uloga. Djeca vole igru uloga i imaju tendenciju da u njoj učestvuju prirodno kada se igraju sama ili s prijateljima. U učionici igra uloga može imati značajne koristi od najranije dobi. Na primjer, jedan klasičan primjer igre uloga uključuje djecu koja se igraju „trgovine“ kao dio časa matematike zasnovane na novcu ili decimalu. U ovoj aktivnosti se koristi drama na svakodnevni način i omogućuje djeci da na zabavan način nauče i provedu u djelu prethodne lekcije koje su naučili o novcu.

Igra uloga ima različite namjene u učionici i može se koristiti zajedno sa svim vrstama lekcija kako bi se djeci omogućilo bolje razumijevanje predmeta. Gore navedeno je još jedan lijep primjer kako se drama može integrirati u druge predmete, poput nauke. Ovaj primjer pokazuje kako kretanje zaista može pomoći djeci da razumiju kako se molekuli kreću i integriraju jedni s drugima. Lekcija pruža djeci i učenicima produbljeno razumijevanje i potiče ih da zadrže više informacija.

Ponavljanje historije

Historija je također predmet koji se može veoma obogatiti snagom drame. Historija je sama po sebi često prilično dramatična, a neke priče naučene u nastavnom planu i programu potencijalno su zabavne kao i svaka fikcija. Ovaj blog na Guardianu razmatra brojne načine na koje to može biti od koristi historiji. Stoga, korištenje moći drame za kraj časova historije može imati značajnu korist. Od ponovnog prikazivanja historijskih događaja s rekvizitima, do organiziranja igara kviza s učenicima kao početnicima, pa čak i dopuštanja djeci da podučavaju dijelove razreda-drama može imati izrazito pozitivan utjecaj na povijest.

Engleski jezik

Naravno, predmet koji je na mnogo načina povezan sa dramom je engleski jezik i nepotrebno je reći koje su to sve koristi od drame u ovom predmetu. Od glumljenja dijela u učionici, preko navođenja učenika da napišu dijalog za priče, do gledanja ili jednodnevnih izleta radi gledanja filmova, predstava, muzičkih emisija ili drama - upoznavanje i ohrabrvanje djece da uživaju u drami u svoj njenoj raznolikosti je dobra stvar. Pokazujući korist drame u predmetu Engleski jezik, ali i njenu svestranost, možete potaknuti ljude da u većoj mjeri cijene oba predmeta, a možda da i čak čine i veće stvari u jednom ili oba slučaja mišljenje je Ken Clarkeu s americanacademy.co.uk. Tvrdi da je video mnogo velikih muzičkih pozorišnih glumaca koji su tako počeli.

4. Uključite sve vrste inteligencije

source:

[https://www.verywellmind.com/thmb/85hlhsgD5GG8Ll4G6MkO8lj9KHc=/1333x1000/smart/filters:no_upscale\(\)/gardners-theory-of-multiple-intelligences-2795161-5bcd7046e0fb0051fb2311.png](https://www.verywellmind.com/thmb/85hlhsgD5GG8Ll4G6MkO8lj9KHc=/1333x1000/smart/filters:no_upscale()/gardners-theory-of-multiple-intelligences-2795161-5bcd7046e0fb0051fb2311.png)

OPIS:

Učenici mogu ponuditi mnogo toga. Da biste im približili novi pojam, dopustite im da iskoriste svoju najjaču inteligenciju kako bi ga savladali. Drugim riječima, kad god je to moguće, dajte učenicima priliku da izaberu način na koji će učiti i pokazati svoje znanje. Ako tražite od učenika da daju sažetak lekcije, nemojte od svih učenika tražiti da napišu odgovor u obliku sastava ili odlomka. Dajući učenicima mogućnosti izbora, moći ćete ih bolje uključiti u rad. Ako se od svih traži da napišu odlomak, mogli biste izgubiti neke učenike koji ne uživaju u pisanju. Ipak, ako se od svih traži da napišu i izvedu pjesmu, mogli biste izgubiti učenike koji ne vole pjevati pred kolegama iz razreda. No, ako ponudite različite mogućnosti, učenici mogu izabrati ono što najbolje rade i to zvuči zabavno. Ovo uključuje cijeli razred, a ne samo nekoliko učenika.

KORACI ZA REALIZACIJU AKTIVNOSTI:

Možete dozvoliti učenicima da:

- Napišu pjesmu da istaknu važne tačke lekcije;
- Nacrtaju sliku koja ilustrira ono što su naučili ili smatrali najzanimljivijim;
- Održe brzu, jednominutnu prezentaciju pred razredom;
- Jednostavno napišu odgovor kao sastav (jer ima učenika koji uživaju u ovome!);

5. Reciklirajmo uz osmijeh i spasimo našu Planetu

OPIS:

Pitanje recikliranja jedno je od najvažnijih pitanja današnjice. Kvaliteta našeg života danas i u budućnosti svakako ovisi o tome kako se odnosimo prema otpadu, i kao društvo i kao pojedinci. Zanimljivo je da bi se najmanje 60% ukupnog otpada koji završi u kantama za smeće, a time i na odlagalištima, moglo ponovno upotrijebiti bilo kompostiranjem ili recikliranjem. Takvi podaci pokazuju koliko je važno voditi djecu i poučavati ih o važnosti recikliranja. Načini na koje djeca stiču znanja o recikliranju i važnost ovog postupka za budućnost svih nas igraju veliku ulogu u formiranju pravog stava prema ovoj temi. Na ovom linku možemo pronaći tekst koji govori zašto je pravo vrijeme za početak poučavanja djece o tome u školi. <https://www.ecomena.org/teach-children-about-recycling/>, a evo 19 aktivnosti koje možemo raditi s djecom i pokazati im koliko recikliranje zapravo može biti i zabavno, osim što je važno. <https://www.naturespath.com/en-us/blog/19-activities-kids-learn-recycling/>

KORACI ZA REALIZACIJU AKTIVNOSTI:

Kako kroz zabavan koncept pokazati djeci važnost recikliranja?

Resursi su neiscrpni. Sve i svašta iz našeg okoliša može biti predmet velike i zabavne aktivnosti na času kada učimo o recikliranju. Šta je važnije? Sve se aktivnosti mogu realizirati na svim nivoima obrazovanja, čak i s učenicima s teškoćama u razvoju. Prije nekoliko godina (ove godine ne zbog Covid-19) naši su učenici skupljali papir u velikim kartonskim kutijama u školskom hodniku, a nakon nekog vremena prodali smo ga firmama za reciklažu i od tog novca uredili kutak u našoj učionici. Osim toga, često izrađujemo velike plakate s motivirajućim rečenicama o važnosti recikliranja, ali također promičemo recikliranje koristeći ideje sa sljedećih linkova i pretvaranje lekcija u zabavu.

<https://www.weareteachers.com/21-ideas-big-and-small-to-bring-recycling-into-the-classroom/>

IZVORI I REFERENCE:

Priručnik dobrih praksi - kako koristiti humor u nastavi?

https://www.educationworld.com/a_curr/shore/shore060.shtml

<https://www.pbisworld.com/behavior-descriptions/unmotivated/>

<https://www.psych4schools.com.au/free-resources/unmotivated-disengaged/>

<https://www.vedamo.com/knowledge/virtual-classroom-insights-part-4-causes-student-demotivation>

<https://teachnews.gr/pyxologia-symvouleftikh/item/70-student-demotivation>

BUNCE, DM; FLENS, EA; NEILE, KY (2010). How long can students pay attention in class? A study of student attention decline using clickers. *J. Chem. Educ.* 87, 1438–1443.

GUILLÉN, JC (2014). La atención en el aula: de la curiosidad al conocimiento. *Educación con Cerebro*.

BRIGGS, S. (2014). *The Science of Attention: How To Capture And Hold The Attention of Easily Distracted Students*. InformED.

FRONDEVILLE, T. (2009). *How to Keep Kids Engaged in Class*. Edutopia.

REEVES, (2015). *7 Ways to Increase a Student's Attention Span*.

TOKUHAMA-ESPINOSA, Tracey (2011). *Mind, brain, and education science. A comprehensive guide to the new brain-based teaching*. WW Norton & Company.

<http://www.myenglishpages.com/blog/boredom-enemy-of-successful-learning/>

<https://smartclassroommanagement.com/2012/01/28/8-things-teachers-do-to-cause-boredom/>

<https://www.learningliftoff.com/causes-and-cures-for-classroom-boredom/>

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2021.774149/full>

<https://www.hindawi.com/journals/edri/2017/1789084/>

<https://www.edutopia.org/blog/using-humor-in-the-classroom-maurice-elias>

<https://minds-in-bloom.com/5-ways-use-humor-classroom/>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3965135/>

<https://www.edutopia.org/blog/laughter-learning-humor-boosts-retention-sarah-henderson>

<https://www.apa.org/ed/precollege/ptn/2018/02/humor-college-classroom>

https://www.researchgate.net/publication/322253963_Humor_in_the_classroom_the_effects_of_integrated_humor_on_student_learning

https://theelearningcoach.com/elearning_design/isd/humor-and-learning/

<https://www.opencolleges.edu.au/informed/features/comedy-in-the-classroom-50-ways-to-bring-laughter-into-any-lesson/>

<https://www.iberdrola.com/talentos/o-que-e-gamificacao>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Grant Agreement n°:
2020-1-BG01-KA201-079161

<https://www.happycode.pt/blogs/news/gamificacao-na-educacao-o-que-e-como-estimula-a-aprendizagem>

<https://www.pinterest.com/jovanacenejac87/funny-pronunciation/>

<https://www.classcraft.com/pt/overview/>

<https://www.theedadvocate.org/how-teachers-can-integrate-drama-into-other-lessons/>